

Analýza výkonnosti srovnatelných správních obvodů obcí s rozšířenou působností v jednotlivých oblastech s využitím benchmarkingu

ORP Nový Bor

Zpracovatel:
Odborný tým Projektů

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu
Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

*Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních
obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)*

Úvod

Benchmarking představuje jednu z klíčových aktivit projektu Podpory meziobecní spolupráce. Výsledky benchmarkingu přináší důležitá východiska pro tvorbu strategií území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (dále jen SO ORP) a měly by být zohledněny v debatách o dalším rozvoji území ve vztahu k vybraným veřejným službám v oblastech školství, odpadového hospodářství a sociálních služeb.

Využití benchmarkingu je **spojené s analýzou dat** reprezentujících posuzované SO ORP. Shromážděná data pro vybrané indikátory nenesou bez provedení analýzy žádnou informační hodnotu.

Základem analýzy je uspořádání dat do logických celků a do souvislostí s tou oblastí, kterou chceme za pomoci benchmarkingu řešit. Dalším předpokladem analýzy je porovnávat porovnatelná data (např. srovnatelné SO ORP). Cílem vyhodnocování dat je pak **určení rozdílů (mezer) mezi vlastní výkonností a výkonností ostatních SO ORP**. Způsob vyhodnocení těchto rozdílů je již v rukou posuzovatele (analytika) - hodnoty dat za naše a další srovnatelná SO ORP lze např. uspořádat do tabulky, znázornit prostřednictvím grafu, nebo v neposlední řadě využít statistického zpracování dat). Tedy podstatou je určení:

- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru nejlepší organizace,
- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru naše organizace,
- jaký je rozdíl mezi těmito hodnotami ukazatelů.

Vedle toho lze data porovnávat s průměrnou hodnotou daného ukazatele v kraji nebo několika srovnatelných SO ORP. Průměrná hodnota bývá nejčastěji vyjádřena aritmetickým průměrem nebo tzv. mediánem (prostřední hodnota uspořádané číselné řady).

1. Základní charakteristika správního obvodu a metodika analýzy

SO ORP Nový Bor se nachází v severozápadní části Libereckého kraje a v jeho rámci sousedí s SO ORP Česká Lípa a SO ORP Liberec. Spolu s dalšími 9 SO ORP tvoří tento kraj. SO ORP lze charakterizovat následovně:

- správní obvod je složen z 16 obcí;
- počet obyvatel činí 26.458, z toho 12.004 obyvatel žije v jádrové obci;
- SO ORP má průměrnou hustotu zalidnění v porovnání s ostatním SO ORP kraje;
- rozloha obvodu je 4. nejmenší v kraji (201 km²).

Tabulka 1: Komparace vybraných SO ORP v Libereckém kraji

Území	Počet obcí	Počet obyvatel SO ORP	Počet obyvatel jádrové obce	Rozloha ORP v km ²
Nový Bor	16	26458	12004	201
Česká Lípa	41	76579	36957	872
Frydlant	18	24763	7565	349
Jablonec nad Nisou	11	54909	45305	142
Jilemnice	21	22524	5616	279
Liberec	28	141134	102113	578
Semily	22	26037	8630	230
Tanvald	10	21291	6698	191
Turnov	37	32602	14342	247
Železný Brod	11	12297	6354	74
Průměr za kraj	22	43859	---	316

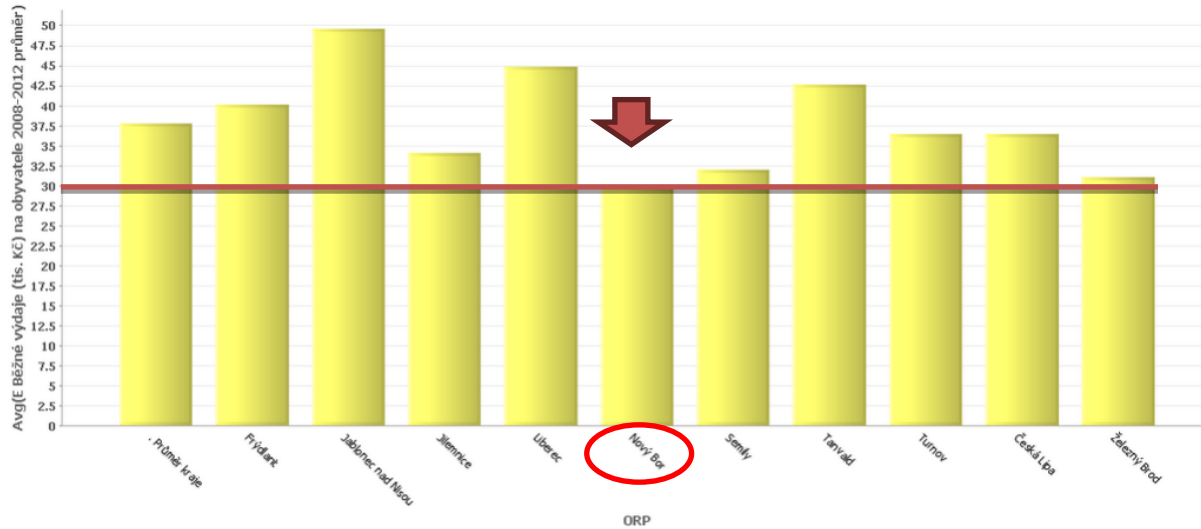
Pro benchmarkingové srovnání a formulování podstatných závěrů jsou důležité zejména hodnoty ukazatelů, které se výrazně odlišují od ostatních porovnávaných subjektů, tj. SO ORP. Proto bylo pro vzájemné srovnání použito více kritérií, aby byly zjištěny a vyzdvíženy významné diference v relevantních oblastech. Benchmarkingové srovnání bylo tedy provedeno jednak v porovnání s ostatními SO ORP Libereckého kraje a dále pak ve srovnání s podobně velkými SO (měřeno počtem obyvatel SO a počtem obyvatel jádrového města):

- SO ORP s počtem obyvatel ve správním obvodu 26.000 až 27.000 (celkem 5 srovnatelných SO ORP: Semily, Český Těšín, Litomyšl, Moravská Třebová, Ústí nad Orlicí);
- SO ORP s počtem obyvatel jádrové obce 12.000 až 13.000 (celkem 4 srovnatelných SO ORP: Jaroměř, Vrchlabí, Vysoké Mýto, Tachov).

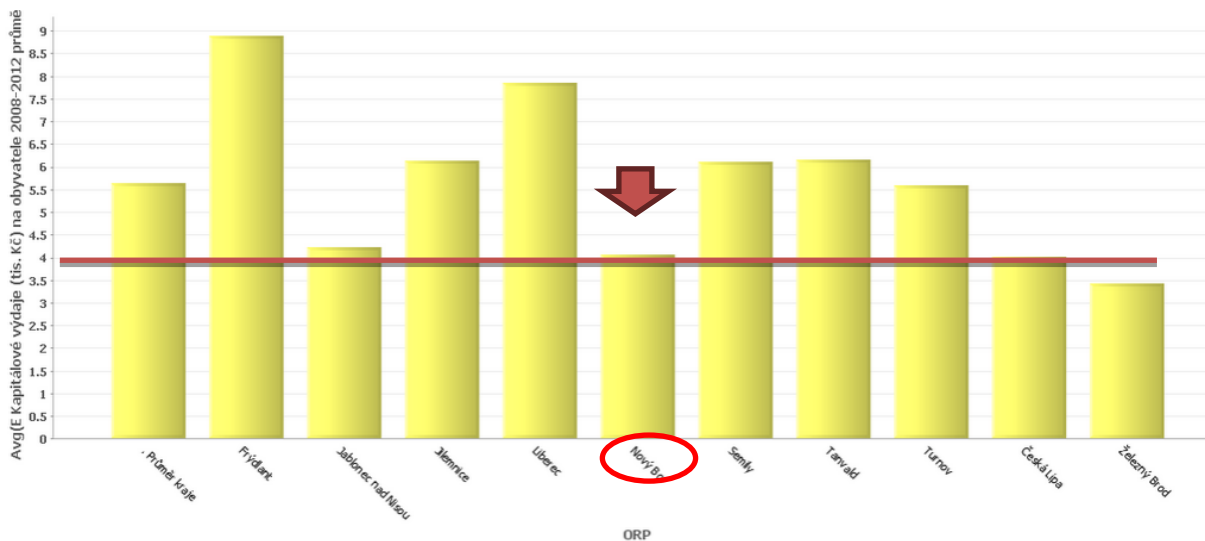
2. Ekonomická výkonnost

V oblasti ekonomické výkonnosti bylo porovnáno SO ORP Nový Bor s ostatními ORP kraje. ORP Nový Bor vykazuje z hlediska **průměrných běžných (resp. kapitálových) výdajů** nejnižší (resp. 2. nejnižší) hodnoty v kraji ve sledovaném období. Průměr za období 2008-2012 činí u běžných výdajů 29,9 tis. Kč/obyv. a 4,07 tis. Kč/obyv. u kapitálových výdajů. Viz obrázek 1 a 2.

Obrázek 1: Průměrné běžné výdaje vybraných SO ORP (kritérium: SO ORP Libereckého kraje) na jednoho obyvatele (v tis. Kč) v období 2008-2012

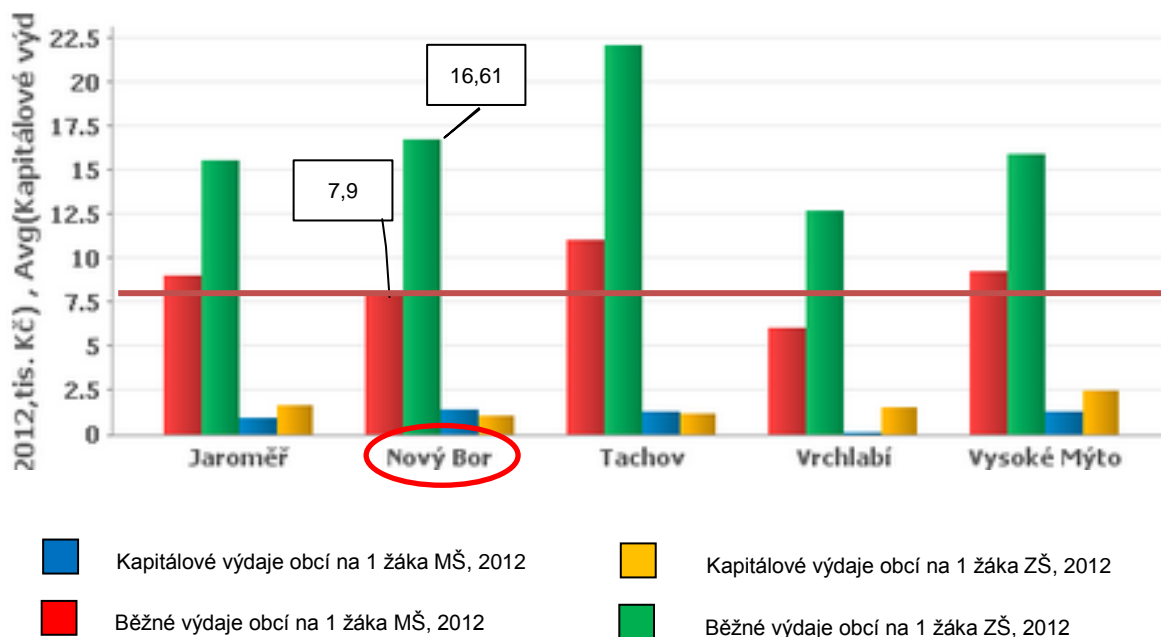
Obrázek 2: Průměrné kapitálové výdaje vybraných SO ORP (kritérium: SO ORP Libereckého kraje) na jednoho obyvatele (v tis. Kč) v období 2008-2012

3. Předškolní a školní vzdělávání

V oblasti předškolního a školního vzdělávání zaujme SO ORP Nový Bor zejména při porovnání **běžných výdajů na žáky základních škol**, jejichž hodnoty jsou (při komparaci podle kritéria počtu obyvatel jádrové obce) druhé nejvyšší, tj. běžné výdaje na 1 žáka ZŠ činily v roce 2012 16,61 tis. Kč. Z hlediska ostatních parametrů znázorněných v grafu se SO ORP řadí k průměru skupiny. Viz obrázek 3.

Obrázek 3: Běžné/Kapitálové výdaje vybraných SO ORP (kritérium počtu obyvatel jádrové obce 12-13 tis. obyv.) na jednoho žáka MŠ a ZŠ (v tis. Kč) v roce 2012

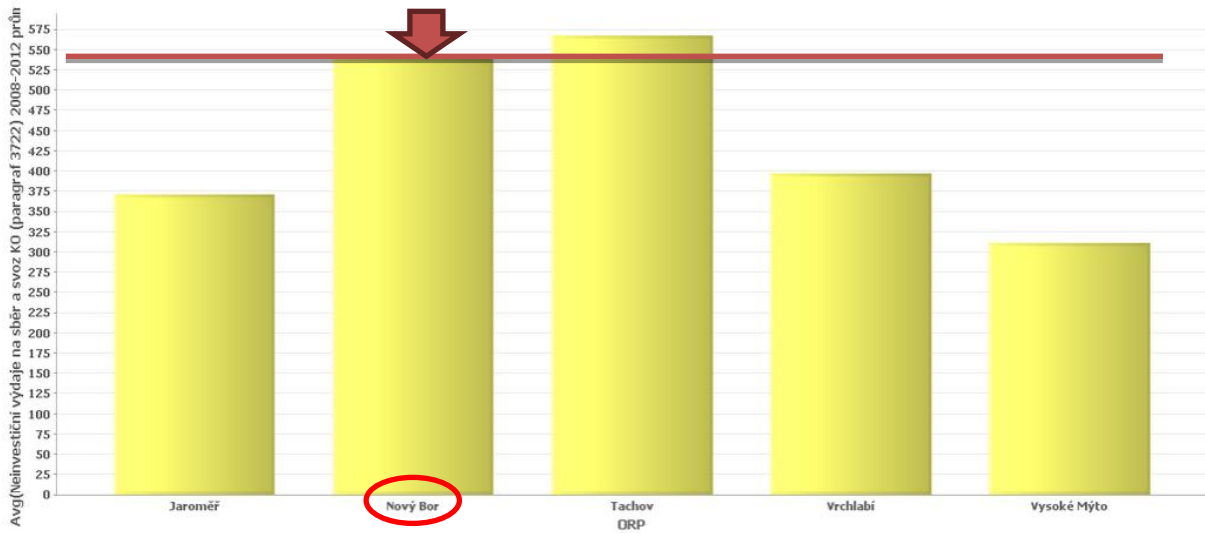
4. Odpadové hospodářství

V oblasti odpadového hospodářství je z hlediska benchmarkingu významné srovnání **celkových neinvestičních výdajů na odpady a neinvestičních výdajů na sběr a svoz KO**. SO ORP Nový Bor zaznamenává u obou zmíněných ukazatelů mírně rostoucí trend a vykazuje 2. nejvyšší hodnoty ve skupině, tj. u prvního zmíněného činí průměr za období 2008-2012 ca 710,- Kč/obyv./rok a u druhého ukazatele ca 539,- Kč/obyv./rok. Viz obrázek 4 a 5.

Obrázek 4: Průměrné celkové neinvestiční výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel jádrové obce SO ORP 12-13 tis. obyv.) na odpady (v Kč/obyv./rok) v období 2008-2012

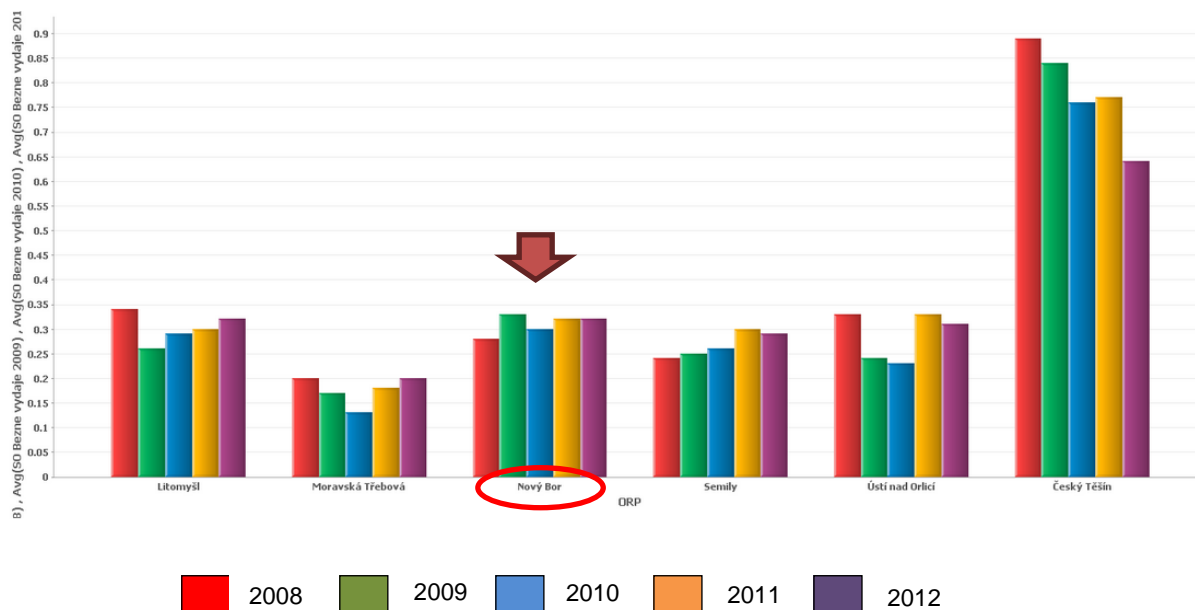
Obrázek 5: Průměrné neinvestiční výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel jádrové obce SO ORP 12-13 tis. obyv.) na odpady (v Kč/obyv./rok) v období 2008-2012

5. Sociální služby

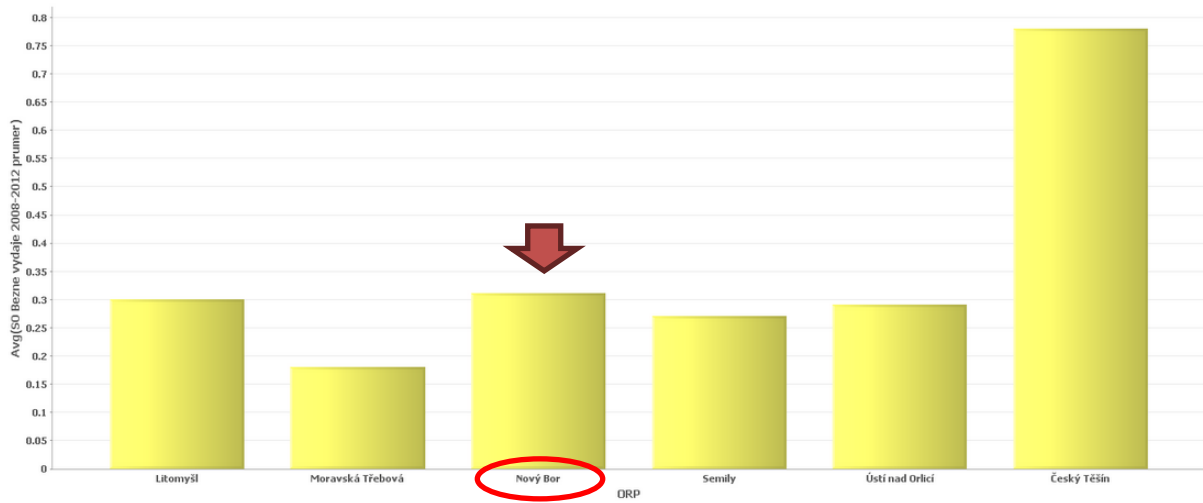
V oblasti sociálních služeb je vhodné se zaměřit na srovnání **běžných výdajů na sociální služby** SO ORP Nový Bor s dalšími ORP dle kritéria počtu obyvatel. V celém sledovaném období 2008-2012 se hodnoty běžných výdajů v přepočtu na obyvatele tohoto správního obvodu pohybují okolo stejné úrovně (ca 0,3 tis. Kč/obyv./rok). Průměr za celé sledované období, který činí 0,31 tis. Kč/obyv. Viz obrázek 6 a 7.

Obrázek 6: Běžné výdaje ve vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel SO ORP 26-27 tis. obyv.) na sociální služby na obyvatele (v tis. Kč/obyv./rok) v letech 2008-2012

Obrázek 7: Průměrné běžné výdaje ve vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel SO ORP 26-27 tis. obyv.) na sociální služby na obyvatele (v tis. Kč/obyv./rok) v letech 2008-2012

6. Závěrečné shrnutí

SO ORP NOVÝ BOR	
základní charakteristika	<p>v Libereckém kraji je správní obvod ORP Nový Bor:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 4. nejmenší z hlediska rozlohy • z hlediska počtu obcí 4. nejmenší
ekonomická výkonnost	<ul style="list-style-type: none"> • SO ORP vykazuje nízké hodnoty kapitálových i běžných výdajů na jednoho obyvatele
předškolní a školní vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • ORP vynakládá poměrně vysoké běžné výdaje na žáky základních škol
odpadové hospodářství	<ul style="list-style-type: none"> • SO ORP má vysoké celkové neinvestiční výdaje na odpady i na sběr a svoz komunálního odpadu
sociální služby	<ul style="list-style-type: none"> • správní obvod Nový Bor má vyrovnané hodnoty běžných výdajů na sociální služby na obyvatele

Použité zdroje: Ministerstvo financí ČR
Český statistický úřad